

רחל אמר, תעלים הזה

נורית גרץ:

„הקנאות אורבת לנו מבפנים אפילו באירופה!“

בשיא הדראמה, כשהפרס על ראשו של הסופר סאלמו רושדי כבר הגיע לארבעה ואף לחמישה מיליון דולר, הודיע רושדי בסוף השבוע שהוא מתנצל אם פגע ברגשות מיל-יארד ויותר מאמינים מוסלמיים.

לא זכור לי משהו ספציפי, אבל ההיסטוריה מלאה במיקרים כאלה. בכל תקופה בהיסטוריה האנושית נשפטו אנשים על דיעות שנחשבו ככפירה.

● **אבל אנחנו נמצאים בסוף המאה ה-20.** אחד הדברים הגדולים שהכניסה התרבות הליברלית הוא הכבוד לדעות הזולת. לא זכורים לי מיקרים דומים, למעט אולי סירטו של מרטין סקורסיה, הפיתוי האחרון של ישוע.

● **כאן מדובר בקריאה לרצח סופר.**

ספרים

אפשר לייחס את זה לתחייה המחורשת של הדת המוסלמית. אבל זה לא אומר שמותר לנו להיות סאנגים. הקנאות אורבת לנו מבפנים, אפילו באירופה, ואנחנו נדרשים לעמוד על המישור, כדי שהסובלנות והאפשרות שהביאה המאה ה-20 לפתח אלפי צורות חשיבה לא יתחלפו בקנאות ובחוסר-סובלנות.

● **האם יתכן שהרעש סביב „הפיתוי האחרון של ישוע“ מצביע על מגמה של חוסר-סובלנות?**

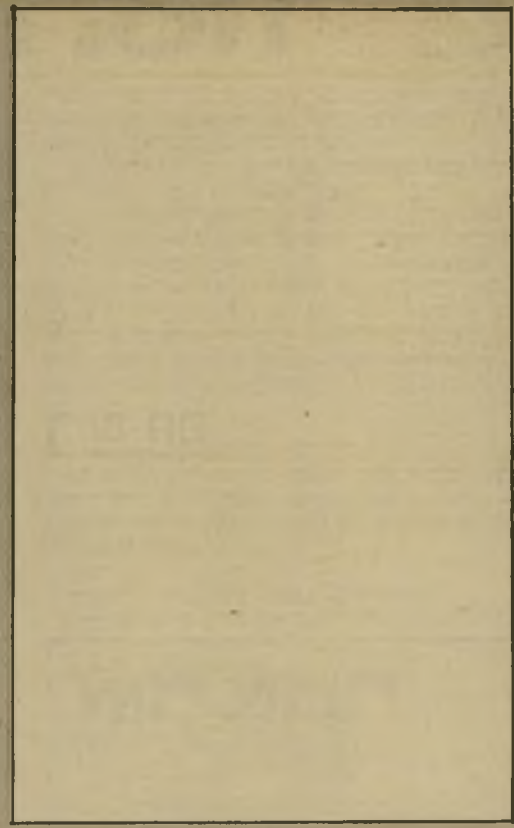
חוסר-סובלנות אינה תכונה הטבועה באיסלאם כלכר. גם הנציחות עברה תקופות חשוכות. אלא שקנאות האיסלאם היום לא דומה לקנאות בדתות אחרות, כל מה שאני יכולה לסחוף אותו.

● **ובאופן ספציפי, מה דעתך על „פסוקי השמן“?**

קשה לי להתייחס אליו. כל מה שאני יודעת עליו הוא מהפירסומים בכלי-התיקשורת. עדיין לא קראתי אותו.

● **יוצא מכך שדווקא הדת היהודית היא המתונה והסובלנית, שהרי אף אחד לא עשה רעש סביב ספרו של ג'וזף הלר „אלוהים יודע“, שהתעקש לפרט בפירוט-מפורט את ניאופסיו של המלך דויד ולהציג אותו בראי עקום.**

זו קביעה כללית מדי, אבל מלבד החרדים מתברכים היהודים בחושי-הומור.

גננת:

„אם הגננת לא ראתה היא עיוורת או מטומטמת!“

פרשת ההתעללות בילדה הקטנה מורן דמיאס ממשיכה להסעיר את המדינה.

הטלוויזיה הקדישה לעניין כתבה גדולה, העיתונות הייתה גדושה בסיפורים מסמרי-שיער על ההתעללות. רק הקרובים לילדה – השכנים, הגננות, קרובי-המישפחה לא ידעו כלום.

האם יכול להיות שילדה קטנה עוברת סידרת-התעללות כזאת, והגננת לא מרגישה בכלום, שאלתי גננת ממכרותי, הוצעה בעילום שמה.

גם אני ראיתי את הכתבה בטלוויזיה ואני לא מאמינה לאף אחד מאלה שאמרו שהם לא ידעו מאומה. אם הגננת, שהילדה ביקרה כגן שלה במשך שנה ויותר, לא ראתה דבר, סימן שהיא עיוורת או מטומטמת לגמרי.

● **למה, לדעתך, הן משקרות? אילו ראיונות היוי הולכות למיטרה?**

זה בריוק העניין: הן לא הלכו למיטרה מהפחד של המתעלל. בלי לברוק את העניין, אני יכולה להישבע שכולם ידעו — אולי לא פרטים מדויקים, אבל ידעו שהילדה הזאת מקבלת מכות איומות. השכנים פחדו, הגננות פחדו ללכת למיטרה, כי תוך יום היה נודע מי הלך למיטרה והוא, או היא וביישפחתם, לא היו עוד בטוחים. למה לא להגיד את האמת פעם אחת? במקומות כמו

פרשות

שכונה ד' בטבריה שולט החוק, ולא המיטרה ולא העובדת הסוציאלית!

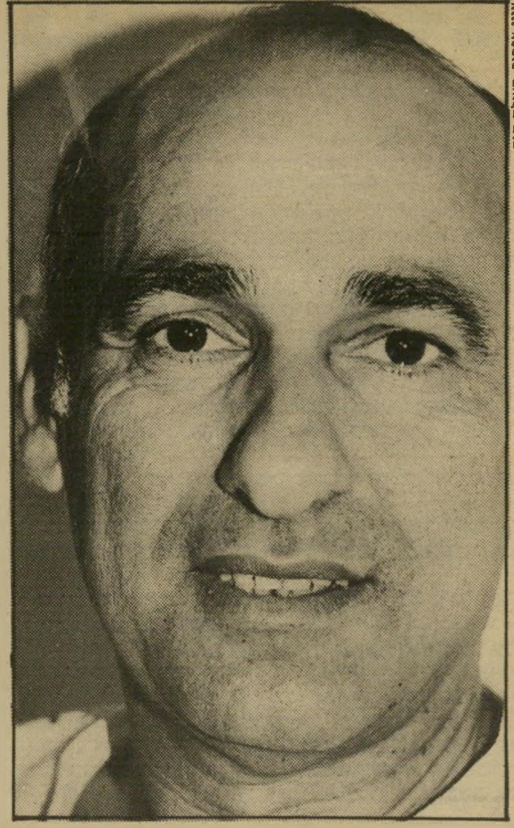
לפני שנים גם אני עבדתי בשכונה מן הסוג הזה, ואני יודעת בריוק מה קורה שם. כל אחד מפחד ממישהו יותר חזק.

● **איך את בטוחה בלייך במה שאת אומרת? האם באמת לא יכול להיות שהילדה קיבלה מכות יבשות שלא השאירו סימנים?**

את שמעת כדיוק מה הילדה הזאת עברה — כוויות כרגליים, פגיעות בעיניים. כשילד בא אלי לגן ויש לו פצע כאצבע, אני רואה. אין דבר כזה שגננת לא רואה נפחות, או פנס בעין, או שריטה? זה שקר ופחדנות!

● **ואם זה פחדנות, ואם את צודקת במה שאת אומרת? מה תגידי לגננת שלא הלכה להתלונן כי פחדה שיכנו אותה או את בני-מישפחתה?**

לגננת אני לא יכולה להגיד כלום, אבל אני יכולה להגיד למיטרת-ישראל שישנן שכונות מסוימות, מועדות לפורענות, ששם לא צריך לשחק מישחקים של לבוא כשבוע הבא ולקבל דעות, אלא צריך להשליט סדר ככוח ובתקיפות, אחת הפחדים שתלט על ההיגיון וילדות וילדים קטנים ימשיכו לסבול גיהינום! (דניאלה שמי)

ניון אמר, תעלים הזה

יוסף שדה:

„שופטים צריכים לזכור שדמו של איש אינו מותר!“

שבוע שעבר זוכה השופט ברדיין מהאשמה של קבלת-שופט יחד עם זאת ציין השופט, שדן בתביעה נגד השופט ברדיין, שאילו היתה התביעה גם על עבירה של התנהגות שאינה הולמת שופט, היה מקום לדון בכך.

הפיסקה האחרונה הזאת הרגיזה מאוד אנשי-מישפט בארץ. אחד מהם, המישפטן יוסף שדה, נאות להסביר לי מדוע.

לדעתי, ההערה הזאת של השופט — ואני אפילו לא זוכר איזה שופט זה — היא עצמה עילה להגשת תביעה על עבירה של התנהגות שאינה הולמת שופט. השופט ברדיין הואשם במשהו, ונגד המשהו הזה הוא יכול היה להתגונן, וכך עשה ויצא זכאי. נגד ההערה של השופט הוא אינו יכול להתגונן, ולכן שמו הותכם לתמיד.

● **מדוע הוא לא יכול לעשות שום דבר נגד ההערה של השופט?**

לשופט שכתב את פסקהדין יש חסיון, ולכן לא יוכל ברדיין להגיש אף תביעה על הוצאת-דיבה.

● **אז מה אתה מציע לוי?**

אין לי עצה לשופט ברדיין. שמו הותכם, ואין מה לעשות נגד זה. העצה שיש לי היא לשופט שדן את ברדיין. הייתי מייצע לו להיזהר מאוד בכבודם של שופטים, ונאשמים בכלל, מכיוון שכבודו של כסא-המישפט תלוי גם בכבוד שיש לכסא-המישפט כלפי אנשים העומרים לפניו, בין אם הם שופטים ובין אם הם פושעים.

● **אתה מתעצבן ומתלהב, כאילו מיקרה כזה קורה בפעם הראשונה. האמנם?**

בוודאי שזאת לא הפעם הראשונה. אבל המיקרה הזה קיבל פירסום, מפני שהנאשם היה שופט. מה שמרגיז אותי הוא שאף אחד אינו מצפצף, כי זאת נעשתה נורמה.

● **מי היה צריך לצפצף, לדעתך?**

לישכת עורכי-הדין, למשל. מיפלגות. ובעצם למה לא שר-המישפטים? למה ששר-המישפטים לא יקרא לשופט הזה ויסביר לו איפה תפקידו מתחיל ואיפה הוא נגמר? גם שופטים צריכים לזכור שדמו וכבודו של אף אחד אינו מותר!

(דניאלה שמי)

מישפט